

Sygn. akt II UK 122/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku P. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
o ubezpieczenie społeczne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 21 października 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Gdańsku
z dnia 8 października 2014 r., sygn. akt III AUa 29/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża wnioskodawcy kosztami zastępstwa
procesowego pełnomocnika pozwanego w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 października 2014 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku – w sprawie P.G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku o ubezpieczenie społeczne – oddalił apelację P. G. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z dnia 2 października 2013 r., którym oddalono odwołanie P. G. od decyzji organu rentowego z dnia 10 maja 2013 r. stwierdzającej, że ubezpieczony P. G. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 4 kwietnia 2013 r., dla

którego podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczony zaskarżył skargą kasacyjną; skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano na przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – podnosząc, że „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne związane z kwestią ochrony praw nabytych tj. czy brak obowiązku opłaty składek przez skarżącego, przy jednoczesnym, mniej korzystnym ukształtowaniu jego uprawnień rentowych (niska renta z tzw. starego portfela oraz brak możliwości *ex tunc* dochodzenia przez skarżącego roszczeń z tytułu renty uzupełniającej z tytułu wypadku przy pracy) można uznać za prawo nabyte skarżącego, ewentualnie maksymalnie ukształtowaną ekspektatywę tego prawa. Innymi słowy, należy odpowiedzieć sobie na pytanie - czy brak obowiązku nałożonego przez ustawę w jej poprzednim stanie prawnym, może być uznany za źródło praw nabytych bądź przynajmniej za ich maksymalnie ukształtowaną ekspektatywę i jako takie prawo nabyte (jego maksymalnie ukształtowana ekspektatywa) może stanowić podstawę do zwolnienia skarżącego z obowiązku określonego w art. 9 ust. 4 c Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych?”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: I. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, II. ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej, III. zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie kasacyjne według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących

poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia

konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Uwzględniając przedstawione wyżej założenia interpretacyjne należy stwierdzić, że autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawił istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przede wszystkim dlatego, że przedstawioną w uzasadnieniu wniosku kwestię sprowadził do ogólnikowych pytań. Poza tylko ogólnikowymi pytaniami brakuje odpowiedniej jurydycznej argumentacji, którą autor skargi wykazałaby, że w sprawie występuje rzeczywiście istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przedstawiona w uzasadnieniu wniosku kwestia nie uwzględnia w swojej konstrukcji stanowiska zaskarżonego rozpatrywaną skargą kasacyjną wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w zakresie analiz interpretacyjnych przepisów prawa dotyczących spornej w sprawie kwestii, analiz przedstawionych szeroko w uzasadnieniu zaskarżonego rozpatrywaną skargą wyroku Sądu drugiej instancji z uwzględnieniem orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego interpretacji zasady ochrony praw nabytych w świetle przepisów prawa ubezpieczeń społecznych.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.); rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. ma swoją podstawę w art. 102 k.p.c.